

HARP ARAÇ VE GEREÇLERİ İLE SİLÂH, MÜHİMMAT VE PATLAYICI MADDE ÜRETEN SANAYİ KURULUŞLARININ DENETİMİ HAKKINDA KANUN

Kanun Numarası : 5201
Kabul Tarihi : 29/6/2004
Yayımlandığı R.Gazete: Tarih : 3/7/2004 Sayı :25511

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, harp araç ve gereçleri ile silâh, mühimmat ve patlayıcı madde üreten sanayi kuruluşlarının kurulması, işletilmesi ve yükümlülükleri ile denetimine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun, her türlü harp araç ve gereçleri ile silâh, mühimmat ve bunlara ait yedek parçalarla patlayıcı maddeleri üretmek üzere kurulan veya işletilen kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilere ait kuruluşları kapsar.

İzin

Madde 3- Harp araç ve gereçleri ile silâh, mühimmat ve bunlara ait yedek parçalar ve patlayıcı maddeleri üretecek kuruluşların kurulması ve işletilmesi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Millî Savunma Bakanlığının iznine bağlıdır.

Üretim tesislerinin nerelerde kurulacağı ve depolarıyla satış yerlerinin nerelerde bulunacağına ilişkin yatırımcı kurum ve kuruluşlar ile gerçek ve tüzel kişilerin teklifi, İçişleri ve Çevre ve Orman bakanlıklarının uygun görüşü alındıktan sonra Millî Savunma Bakanlığınca onaylanır.

Yıllık listelerde belirlenen silâhlar ile bunlara ait mühimmat ve yedek parçaların iç pazara üretici veya dağıtıcı firmalarca sunulmasına, Genelkurmay Başkanlığı ve İçişleri Bakanlığının olumlu görüşleri alındıktan sonra Millî Savunma Bakanlığınca izin verilebilir.

Tespit ve ilân

Madde 4- Denetime tabi harp araç ve gereçleri ile silâh, mühimmat ve bunlara ait yedek parçalar ve patlayıcı maddelere ilişkin liste, her yıl ocak ayında veya gerektiğinde yılı içerisinde, Dışişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı ile ihtiyaç duyulan kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alındıktan sonra, Millî Savunma Bakanlığı tarafından tespit ve ilan olunur. Ancak, herhangi bir nedenle tespit ve ilan yapılmamış ise, en son yayımlanan liste esas alınır.

Sanayi kuruluşlarının yükümlülükleri

Madde 5- Bu Kanun kapsamındaki sanayi kuruluşları;

a) Kuruldukları tarihten itibaren; kurucularını, sermayelerini, kuruluşun bilgisi dahilindeki sermayedarlarını, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile şirketi temsil ve ilzama yetkili kişilerin kimliklerini, üretecekleri maddelerin cinsleri ile senelik üretim miktarlarını ve personel adedini, bu bilgilerde oluşacak değişiklikleri, değişiklik tarihinden itibaren bir ay içerisinde,

b) İmal ettikleri harp araç ve gereçleri, silâh, mühimmat ve patlayıcı madde cinsleri ile stoklarını ve üretim tesislerinde kendi denetim ve sorumlulukları altında imâl edecekleri veya üçüncü şahıslara imâl ettirecekleri el yapımı silâhlar ile bunlara ait mühimmat ve yedek parçalarını her yıl ocak ayı içerisinde,

c) Aldıkları siparişlerin cins ve miktarları ile sipariş verenlerin kimliklerini, bir ay içerisinde,

Millî Savunma Bakanlığına bildirmek zorundadır.

Millî Savunma Bakanlığı, bu Kanun kapsamına giren kuruluşların sivil amaca yönelik üretimleri hariç olmak üzere, ulusal savunma ihtiyaçları dışındaki siparişlerin kabul edilip edilmeyeceği hususundaki kararını, ülke güvenliği ve ekonomisi ile kamu yararı açısından Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve gerektiğinde diğer ilgili bakanlıkların da görüşlerini alarak inceledikten sonra, en geç bir ay içerisinde ilgili kuruluşa bildirmek

zorundadır. Bildirimin yapılmaması halinde, sipariş talebi kabul edilmiş sayılır.

Denetim

Madde 6- Bu Kanun kapsamındaki sanayi kuruluşları, bu Kanunda belirtilen hususlar yönünden Millî Savunma Bakanlığının denetimine tabidir.

Uluslararası anlaşmaların denetime ve sanayi güvenliğine ilişkin hükümleri saklıdır.

İhraç veya yurt dışına çıkarma

Madde 7- Yıllık listelerde belirlenen her türlü harp araç ve gereçleri ile silâh, mühimmat ve bunlara ait yedek parçalarla patlayıcı maddelerin ihracı veya yurt dışına çıkarılmasına, Genelkurmay Başkanlığı ve Dışişleri Bakanlığının görüşleri de alındıktan sonra Millî Savunma Bakanlığınca izin verilebilir.

Yıllık listelerde yer almaması nedeniyle izne gerek görülmeden dış satış bağlantısı yapılmış veya listelerde yer aldığı için ilgili mercilerden dış sipariş kabulüyle ilgili izin verilmiş malların, sonradan belirlenen şartlar dolayısıyla müşterisine teslimine mâni olunması halinde, satıcının maruz kalacağı zarar ve ziyan, Bakanlar Kurulu kararı ile Hazine tarafından ilgili kuruluşa ödenir.

Yıllık listelerde yer verilmemekle birlikte, canlıların toplu imhasına yönelik tasarlanan nükleer, biyolojik ve kimyasal silâhlardan oluşan kitle imha silâhlarının ve bunları fırlatma vasıtalarının geliştirilmesinde kullanılabileceğinden şüphe duyulabilecek malzeme ve teknolojinin ihracatı da aşağıda belirtilen durumlarda Millî Savunma Bakanlığının iznine tâbi tutulur:

a) Söz konusu malzeme ve teknolojinin, kitle imha silâhları ve bunları fırlatma vasıtalarını geliştirdiği ve bunların bir son kullanıcıya ihracının söz konusu olmasına ilişkin şüphenin iletilmesi veya şüphe duyulması halinde.

b) İhracatçı firma tarafından, ihracata konu olan malzemenin tamamı veya parçasının kitle imha silâhları ve bunları fırlatma vasıtalarının geliştirilmesinde kullanılabileceğinden kuşku duyulduğu yönünde beyanda bulunulması.

c) Ulusal ve uluslararası güvenliğin tehlikeye düşebileceği ve insan haklarının ihlâlüne yol açabilecek durumlar.

Ceza hükümleri

Madde 8- Bu Kanunun;

a) 3 üncü maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler, iki aydan bir yıla kadar hapis ve dörtmilyar liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile,

b) 5 inci maddesi hükümlerine uymayanlar, bir aydan altı aya kadar hapis ve ikimilyar liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile,

c) 7 nci maddesi hükümlerine aykırı hareket edenler, bir yıldan beş yıla kadar hapis ve sekizmilyar liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası ile,

Cezalandırılırlar.

3 üncü madde hükmüne uyulmaksızın kurulan tesislerin kapatılması ve her türlü malzemenin satımının ve sevkinin yasaklanması, Millî Savunma Bakanlığınca yetkili ve görevli mahkemeden istenebilir. Mahkeme, bu talebi onbeş gün içerisinde inceler ve karara bağlar.

Yönetmelik

Madde 9- Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin esas ve usuller, Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 10- 3.1.1940 tarihli ve 3763 sayılı Türkiye'de Harp Silâh ve Mühimmatı Yapan Hususi Sanayi Müesseselerinin Kontrolü Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- 9 uncu maddede öngörülen yönetmelik yürürlüğe girinceye kadar, Türkiye'de Harp Silâh ve Mühimmatı Yapan Hususi Sanayi Müesseselerinin Kontrolü Hakkında Nizamnamenin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 2- Bu Kanun kapsamındaki sanayi kuruluşları, bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmeliğin yürürlüğe konulmasından itibaren altı ay içerisinde 3 üncü ve 5 inci maddeler ile yönetmelikte öngörülen işlemleri tamamlamak zorundadırlar. Bu işlemleri tamamlamayanlar hakkında 8 inci madde hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.